

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi vakuutusyhdistyslain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi vakuutusyhdistyslakia siten, että se sopeutetaan rahoitusalan direktiivien muuttamisesta toiminnan vakauden valvonnan tehostamiseksi annettuun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviin.

Lakiin ehdotetaan lisättäväksi direktiivin mukainen merkittävää sidonnaisuutta koskeva määritelmä. Merkittävä sidonnaisuus voi syntyä yhden tai useamman luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön ja jonkin yhteisön tai muun oikeushenkilön välille sekä 20 prosentin omistuksen että siihen rinnastettavan määräämisvallan kautta. Vakuutusyhdistyksen perustamisen edellyttämää yhdistysjärjestystä ei vahvistettaisi, jos merkittävän sidonnaisuuden arvioidaan olennaisesti vaikeuttavan yhdistyksen valvontaa.

Lakiin lisättäisiin myös vaatimus siitä, että vakuutusyhdistyksen päätoimipaikan on sijaittava Suomessa.

Vakuutusyhdistyksen tilintarkastajalle asetettaisiin velvollisuus ilmoittaa sosiaali- ja

terveysministeriölle tai vakuutusyhdistystarkastukselle sellaisista seikoista ja päätöksistä, jotka tilintarkastaja on saanut tietoonsa tehtävänsä suorittaessaan ja jotka esimerkiksi voivat vaarantaa yhdistyksen toiminnan jatkamisen.

Lakiin lisättäisiin säännös siitä, että sosiaali- ja terveysministeriö voi tietyissä tapauksissa määrätä vakuutusyhdistyksen toiminnan lopetettavaksi.

Lisäksi laajennettaisiin niiden viranomaisen piiriä, joille sosiaali- ja terveysministeriö tai vakuutusyhdistystarkastus voi luovuttaa vakuutussalaisuuden piiriin kuuluvia tietoja. Vakuutusyhdistyksen oikeutta terveydentilaa koskevien tietojen luovuttamiseen syyttäjän ja esitutkintaviranomaiselle rikoksen selvittämiseksi rajoitettaisiin.

Esitys liittyy hallituksen esitykseen vakuutusyhtiölain muuttamisesta.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun se on hyväksytty ja vahvistettu.

YLEISPERUSTELUT

1. Nykytila

1.1. Lainsäädäntö

Vakuutusyhdistyslaissa (1250/87) säännellään kotimaisten vakuutusyhdistysten perustamista, toimintaa ja toiminnan lopettamista. Vakuutusyhdistysten ohella vakuutusliikettä voivat Suomessa harjoittaa muun muassa suomalaiset ja ulkomaiset vakuutusyhtiöt.

Vakuutusyhdistyslain mukaan vakuutusyhdistysten valvonta kuuluu sosiaali- ja terveysministeriölle. Ministeriön ohjauksen ja valvonnan alaisena vakuutusyhdistyksissä tapahtuvaa tarkastustoimintaa varten toimii lisäksi erillinen vakuutusyhdistystarkastus. Ministeriöllä on myös oikeus suorittaa vakuutusyhdistyksissä tarkastuksia. Jos vakuutusyhdistyksen havaitaan toimivan vakuutusyhdistyslain, lain nojalla annettujen säännösten tai määräysten tai hyvän vakuutustavan vastaisesti, ministeriö voi huomauttaa yhdistystä, kehottaa yhdistystä korjaamaan asian määrääjässä tai kieltää jatkamasta virheellistä menettelyä. Ministeriö voi myös kieltää yhdistystä myöntämästä uusia vakuutuksia.

1.2. Rahoitusalan yrityksiä koskevien direktiivien muuttamisesta toiminnan vakauden valvonnan tehostamiseksi annettu direktiivi

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 95/26/EY, luottolaitosalan direktiivien 77/780/ETY ja 89/646/ETY, vahinkovakuutusalan direktiivien 73/239/ETY ja 92/49/ETY, henkivakuutusalan direktiivien 79/267/ETY ja 92/96/ETY, sijoituspalveluyritysten alan direktiivin 93/22/ETY sekä arvopapereihin kohdistuvaa yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavien yritysten (yhteissijoitusyritysten) alan direktiivin 85/611/ETY muuttamisesta toiminnan vakauden valvonnan tehostamiseksi (jäljempänä direktiivi).

Direktiivin tavoitteena on vahvistaa luottolaitosten, vakuutuslaitosten ja sijoituspalveluyritysten, jäljempänä rahoitusalan yritykset, valvontaviranomaisten toimivaltuuksia ja lisätä mahdollisuuksia viranomaisten väliin yhteistoimintaan.

Direktiivin 2 artiklan 1 kohta sisältää lä-

heisen sidoksen määritelmän, josta jäljempänä käytetään nimitystä merkittävä sidonnaisuus. Sillä tarkoitetaan tilannetta, jossa vähintään kaksi yhteisöä tai luonnollista henkilöä ovat suoraan tai välillisesti toisiinsa sidoksissa siten, että yhteisö tai luonnollinen henkilö omistaa vähintään 20 prosenttia yhteisön pääomasta tai äänivallasta. Merkittävä sidonnaisuus on kysymyksessä myös, kun yhteisö on toiseen yhteisöön konsernisuhteessa tai kun vastaava määräämisvalta on olemassa minkä tahansa luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön ja yrityksen välillä.

Mainittu artikla sisältää säännökset merkittävän sidonnaisuuden mahdollisesti aiheuttamien valvontaongelmien ehkäisemisestä. Artiklan mukaan toimilupaa ei saa antaa, jos rahoitusalan yrityksen tehokas valvonta esitysi yritystä koskevan merkittävän sidonnaisuuden vuoksi. Toimilupahakemus on evättävä myös, jos rahoitusalan yritykseen merkittävässä sidonnaisuudessa olevaan luonnolliseen henkilöön tai oikeushenkilöön sovellettavan EU:n ulkopuolisen valtion (kolmannen maan) lait, asetukset tai hallinnolliset määräykset estävät viranomaisia hoitamasta tehokkaasti valvontaan liittyviä tehtäviään. Näiden edellytysten on täyttyttävä myös rahoitusalan yrityksen toiminnan aikana.

Direktiivin 3 artiklan mukaan rahoitusalan yrityksen hallinnollisen keskustuomipaikan ja sääntömääräisen kotipaikan on sijoitettava samassa valtiossa. Näin pyritään varmistamaan valvontaviranomaisen mahdollisuudet tehokkaaseen valvontaan sekä myös yhteydenpitoon yrityksen päätöksentekuelinten kanssa.

Direktiivin 4 artiklassa laajennetaan niiden viranomaisten piiriä, joiden kanssa rahoitusalan yrityksiä valvovat viranomaiset voivat vaihtaa luottamuksellisia tietoja. Tällaisia ovat muun muassa viranomaiset, jotka valvovat selvitystila- ja konkurssimenettelyjä, vastaavat lakisääteisten tilintarkastajien hyväksymisestä ja näiden valvonnasta, tutkivat yhtiöoikeuden rikkomuksia tai jotka valvovat maksujärjestelmiä.

Direktiivin 5 artiklan mukaan rahoitusalan yrityksen tilintarkastajan on oma-aloitteisesti ilmoitettava valvontaviranomaiselle, jos hän tehtävänsä suorittaessaan havaitsee tarkastettavassa yrityksessä sellaisia seikkoja tai päätöksiä, jotka saattavat esimerkiksi johtaa

olennaiseen säännösten vastaiseen tilanteeseen, toiminnan jatkumisen vaarantumiseen tai tilinpäätöksen vahvistamatta jättämiseen.

Direktiivin mukainen sääntely on saatettava voimaan viimeistään 18 päivänä heinäkuuta 1996.

2. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

2.1. Tavoitteet

Esityksen tavoitteena on vakuutusyhdistyslain sopeuttaminen direktiiviin.

2.2. Keskeiset ehdotukset

Vakuutusyhdistyslain 1 lukuun ehdotetaan lisättäväksi määritelmä läheisestä sidoksesta, josta ehdotuksessa käytetään vakuutusyhtiölain tavoin nimitystä merkittävä sidonnaisuus. Direktiivin tarkoituksena on antaa viranomaisille mahdollisuuksia puuttua tilanteeseen, jossa merkittävä sidonnaisuus estää tai olennaisesti vaikeuttaa vakuutuslaitoksen valvontaa. Direktiivissä merkittävällä sidonnaisuudella tarkoitetaan tilannetta, jossa yhden tai useamman luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön ja jonkin yhteisön tai muun oikeushenkilön välillä on vähintään 20 prosentin omistuksen tai sitä vastaavan määräämisvallan kautta syntynyt sidonnaisuus.

Vakuutusyhdistyslakiin ehdotetaan nimenomaista säännöstä siitä, että yhdistyksen päätoimipaikan olisi oltava Suomessa.

Vakuutusyhdistyslain 2 lukuun lisättäväksi ehdotetun pykälän mukaan sosiaali- ja terveysministeriön on perustettavan vakuutusyhdistyksen yhdistysjärjestystä vahvistaessaan varmistauduttava siitä, ettei yhdistyksellä mahdollisesti olevat merkittävät sidonnaisuudet estäisi viranomaisia hoitamasta valvontatehtäväänsä. Yhdistysjärjestyksen vahvistamishakemus olisi hylättävä myös, jos perustettavaan vakuutusyhdistykseen merkittävässä sidonnaisuudessa olevaan luonnolliseen henkilöön tai oikeushenkilöön sovellettavan kolmannen maan säännökset taikka niiden täytäntöönpanoon liittyvät vaikeudet estäisivät viranomaisia hoitamasta valvontatehtäväänsä. Vakuutusyhdistyksen on täytettävä pykälän asettamat edellytykset myös toimintansa aikana.

Lain tilintarkastusta ja erityistä tarkastusta koskevaan 9 lukuun lisättäisiin säännös, jonka mukaan vakuutusyhdistyksen tilintarkas-

taja on velvollinen ilmoittamaan sosiaali- ja terveysministeriölle tai vakuutusyhdistystarkastukselle, jos hän tehtävänsä suorittaessaan yhdistyksessä havaitsee sellaisia vakavia puutteita tai epäkohtia yhdistyksen toiminnassa, joilla voi olla olennaista merkitystä yhdistyksen toiminnan jatkumisen kannalta. Vastaava velvollisuus koskee tilintarkastajaa hänen suorittaessaan tarkastusta sellaisessa yhteisössä, jolla on määräämisvalta vakuutusyhdistykseen tai johon vakuutusyhdistyksellä on määräämisvalta.

Lain valvontaa koskevaa 12 lukua täydennetään säännöksellä, jonka mukaan ministeriö voi tietyissä tapauksissa määrätä yhdistyksen toiminnan lopetettavaksi.

Vakuutusyhdistyslain 16 lukuun lisätään säännös, jolla laajennetaan niiden viranomaisten piiriä, joille sosiaali- ja terveysministeriö tai vakuutusyhdistystarkastus voi luovuttaa salassapitovelvollisuuden alaisia tietoja. Tällaisia olisivat muun muassa viranomaiset, jotka valvovat selvitystila- ja konkurssimenettelyjä sekä viranomaiset, jotka vastaavat lakisääteisiä tilintarkastuksia suorittavien tilintarkastajien hyväksymisestä ja valvonnasta. Vakuutusyhdistyksen oikeutta terveydentilaa koskevien tietojen luovuttamiseen rajoitetaan samalla tavalla kuin vakuutusyhtiölain muuttamista koskevassa hallituksen esityksessä (HE 91/1996 vp).

3. Esityksen vaikutukset

Esityksen tarkoituksena on tehostaa vakuutusyhdistysten valvontaa. Esityksellä ei ole suoranaisia taloudellisia, organisatorisia eikä henkilöstöön liittyviä vaikutuksia.

4. Asian valmistelu

4.1. Valmisteluvaiheet ja -aineisto

Esitys on valmisteltu virkatyönä sosiaali- ja terveysministeriössä. Valmisteluvaiheessa on kuultu Vakuutusyhdistysten Keskusliitto ry:tä ja vakuutusyhdistystarkastusta. Esityksessä on otettu huomioon vakuutusyhtiöläkiin ehdotetut vastaavat muutokset.

4.2. Lausunnot

Koska ehdotus on pitkälti yhdenmukainen edellä mainitun vakuutusyhtiölain muuttamista koskevan hallituksen esityksen kanssa, josta on pyydetty lausunnot kauppa- ja teol-

lisuusministeriöltä, oikeusministeriöltä, Keskuskauppakamarilta, Suomen Vakuutusyhtiöiden Keskusliitolta, Työeläkelaitosten liitolta, KHT-yhdistykseltä ja HTM-tilintarkastajat ry:ltä., ei ehdotuksesta ole pyydetty erillisiä lausuntoja.

5. Muita esitykseen vaikuttavia seikkoja

5.1. Riippuvuus muista esityksistä

Eduskunnassa on parhaillaan käsiteltävänä hallituksen esitys vakuutusyhtiölain muuttamisesta vastaamaan direktiiviä.

Samoin eduskunnassa on parhaillaan käsiteltävänä hallituksen esitys luottolaitosten, sijoituspalveluyritysten ja rahastoyhtiöiden valvonnan tehostamiseksi (HE 150/1996 vp.), jolla luottolaitostoiminnasta annettu laki, sijoitusrahastolaki ja rahoitustarkastuslaki on muutettu vastaamaan direktiiviä.

5.2. Riippuvuus kansainvälisistä sopimuksista ja velvoitteista

Esitys annetaan vakuutusyhdistyslain sopeuttamiseksi direktiiviin.

YSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotuksen perustelut

1 luku

Yleisiä säännöksiä

6 §. Vakuutusyhdistyslain 1 lukuun ehdotetaan lisättäväksi uusi 6 §, joka sisältää direktiivin 2 artiklaan perustuvan määritelmän merkittävästä sidonnaisuudesta.

Direktiivi pyrkii antamaan viranomaiselle mahdollisuuden evätä vakuutusyrityksen toimilupahakemus tai peruttaa toimilupa, jos vakuutusyrityksen ja luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön väliset merkittävät sidonnaisuudet ovat laadultaan sellaisia, että niiden arvioidaan estävän viranomaisia suorittamasta valvontatehtäviään tehokkaasti. Vakuutusyhdistysten osalta tämä merkitsee sitä, että yhdistysjärjestys voidaan tällaisessa tapauksessa jättää vahvistamatta.

Vakuutusyhtiölain tavoin merkittävällä sidonnaisuudella tarkoitetaan ehdotuksessa ensinnäkin omistusta, jonka perusteella omistajalla on olennainen mahdollisuus vaikuttaa vakuutusyhdistyksen hallintoon ja toimintaan. Merkittävä sidonnaisuus voi pykälän mukaan syntyä joko pelkän omistusosuuden kautta, jos omistusosuus on vähintään 20 prosenttia yhteisön osakkeista, jäsenosuuksista tai yhtiöosuuksista, tai 20 prosentin äänivallan kautta. Äänimäärä voi perustua omistukseen, jäsenyyteen, yhtiöjärjestykseen, yhtiösopimukseen tai niihin verrattaviin sääntöihin tai muuhun sopimukseen.

Merkittävä sidonnaisuus voi syntyä myös silloin, kun luonnollisella henkilöllä tai oikeushenkilöllä on oikeus nimittää tai erottaa vähintään yksi viidesosa jonkin oikeushenkilön hallituksen tai siihen verrattavan toimielimen jäsenistä taikka sellaisen toimieliimen jäsenistä, joilla on tällainen nimittämistä tai erottamisoikeus. Nimittämistä tai erottamisoikeuden tulee perustua omistukseen, jäsenyyteen, yhtiöjärjestykseen, yhtiösopimukseen tai niihin verrattaviin sääntöihin tai muuhun sopimukseen.

Merkittävä sidonnaisuus syntyy myös vastaavan suuruisen välillisen omistuksen kautta.

Samoin merkittävä sidonnaisuus syntyy pykälän 2 momentin mukaan silloin, kun

luonnollisella henkilöllä on yhdessä jonkun hänen lähipiiriinsä kuuluvan henkilön kanssa edellä mainitun suuruinen omistusosuus tai äänimäärä taikka nimittämistä tai erottamisoikeus. Yhdessä omistamisella ei tässä yhteydessä tarkoiteta yhteisomistusta. Henkilön lähipiiriin kuuluvat aviopuoliso, häneen avioliitonomaisessa suhteessa oleva henkilö, etenevässä tai takenevassa polvessa oleva sukulainen tai tällaisen henkilön aviopuoliso tai avioliitonomaisessa suhteessa oleva henkilö. Henkilön lähipiiriin kuuluvaksi katsotaisiin myös sellainen henkilö, johon ensiksi mainittu on merkittävässä taloudellisessa riippuvuussuhteessa, kuten holhouksessa tai merkittävässä velkasuhteessa.

7 §. Lukuun ehdotetaan lisättäväksi direktiivin 3 artiklan sisältämä säännös siitä, että vakuutusyhdistyksen päätoimipaikan on oltava Suomessa. Päätoimipaikkana pidetään toimipaikkaa, jossa yhdistyksen toimitusjohtaja ja hallitus toimivat.

2 luku

Vakuutusyhdistyksen perustaminen

5 b §. Direktiivin 2 artiklaan perustuen vakuutusyhdistyslain 2 lukuun ehdotetaan lisättäväksi uusi 5 b §, jonka mukaan perustettavan vakuutusyhdistyksen yhdistysjärjestystä ei vahvistettaisi, jos luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön ja vakuutusyhdistyksen välillä olevan merkittävän sidonnaisuuden arvioidaan olennaisesti vaikeuttavan sosiaali- ja terveysministeriön tai vakuutusyhdistystarkastuksen 12 luvun mukaisen valvonnan suorittamista.

Yhdistysjärjestyksen vahvistaminen voidaan evätä myös silloin, kun yhdistykseen merkittävässä sidonnaisuudessa olevaan oikeushenkilöön tai luonnolliseen henkilöön sovelletaan Euroopan talousalueeseen kuulumattoman eli niin sanotun kolmannen maan lakia ja kun voidaan arvioida, että sanotun maan lainsäädäntö tai sen täytäntöönpanoon liittyvät seikat olennaisesti vaikeuttavat vakuutusyhdistyksen valvontaa. Valvonnan vaikeutuminen ratkaistaan kussakin tapauksessa erikseen.

Jos merkittävät sidonnaisuudet estävät jo toiminnassa olevan vakuutusyhdistyksen tehokkaan valvonnan, voisi ministeriö ehdote-

tun uuden 12 luvun 6 a §:n 1 momentin 6 kohdan perusteella määrätä yhdistyksen toiminnan lopetettavaksi tai yhdistyksen purettavaksi. Tällöin ministeriön olisi voitava konkreettisesti osoittaa, että luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön ja vakuutusyhdistyksen välillä oleva merkittävä sidonnaisuus on vaikeuttanut ministeriön tai vakuutusyhdistystarkastuksen valvonnan suorittamista. Ennen yhdistyksen toiminnan lopettamista koskevan määräyksen antamista vakuutusyhdistykselle ja muille asianosaisille varattaisiin mahdollisuus tulla kuulluksi ja ryhtyä tarvittaviin korjaaviin toimenpiteisiin.

9 luku

Tilintarkastus ja erityinen tarkastus

5 a §. Direktiivin 5 artiklaan perustuen vakuutusyhdistyslain tilintarkastusta ja erityistä tarkastusta koskevaan lukuun ehdotetaan vakuutusyhtiölain tavoin lisättäväksi uusi 5 a §, joka velvoittaa vakuutusyhdistyksen tilintarkastajan viipymättä ilmoittamaan sosiaali- ja terveysministeriölle tai vakuutusyhdistystarkastukselle, jos hän tehtävänsä yhdistyksessä suorittaessaan saa tietoonsa puutteita ja epäkohtia, joilla saattaa olla vakava vaikutus esimerkiksi yhdistyksen rahoitustilanteeseen tai sen hallintoon tai kirjanpitoon.

Nykyisin tilintarkastajalla ei ole tällaista velvollisuutta ollut. Vakuutusyhdistyksen on sen sijaan ministeriön määräysten mukaan toimitettava vakuutusyhdistystarkastukselle tilintarkastajien tilikauden aikana yhdistyksen toimitusjohtajalle ja hallitukselle luovuttamat raportit ja tarkastusmuistiot välittömästi sen jälkeen, kun tilintarkastajat ovat ne yhdistykselle luovuttaneet.

Pykälän 1 momentin mukaan tilintarkastajan olisi ilmoitettava ministeriölle tai vakuutusyhdistystarkastukselle seikoista tai päätöksistä, joiden voidaan katsoa olennaisesti rikkovan yhdistysjärjestyksen vahvistamisen edellytyksiä tai vakuutusyhdistyksen toiminnan harjoittamista koskevaa lainsäädäntöä taikka vaarantavan vakuutusyhdistyksen toiminnan jatkumisen. Yhdistysjärjestystä vahvistettaessa edellytetään, että yhdistys harjoittaa vakuutusliikettä lain, hyvän vakuutustavan ja annettujen määräysten mukaisesti. Jos tilintarkastaja havaitsee yhdistyksen olennaisesti poikkeavan näistä vaatimuksista esimerkiksi jakamalla laittomasti varojaan, ottamalla vakuutustoimintaan kuulumattomia

riskejä tai harjoittamalla siltä kiellettyä liiketoimintaa, on hänen ilmoitettava asiasta ministeriölle tai vakuutusyhdistystarkastukselle.

Vastaava ilmoitus tilintarkastajan tulee myös tehdä silloin, kun hän saa tietoonsa seikkoja ja päätöksiä, jotka johtavat tilintarkastuskertomuksessa muistutuksen tai tilinpäätöksen vahvistamatta jättämistä koskevan lausuman esittämiseen. Muistutuksista säädetään tarkemmin tilintarkastuslain (936/94) 19 §:ssä.

Pykälän 2 momentin mukaan tilintarkastajaa koskee samanlainen ilmoitusvelvollisuus, kun hän suorittaa tilintarkastusta yrityksessä, jolla on määräämisvalta vakuutusyhdistykseen tai johon vakuutusyhdistyksellä on määräämisvalta.

Pykälän 3 momentin mukaan vilpittömässä mielessä toiminut tilintarkastaja ei joudu korvausvastuuseen pykälän tarkoittaman ilmoittamisvelvollisuuden noudattamisesta, vaikka siitä aiheutuisi taloudellista vahinkoa. Jos tilintarkastaja laiminlyö pykälässä mainituista seikoista ja päätöksistä ilmoittamisen, saattaa tästä aiheutua vahinkoa vakuutuksenottajille ja vakuutetuille. Laiminlyönnistä tilintarkastaja voi joutua vahingonkorvausvelvolliseksi vakuutusyhdistyslain 15 luvun 2 §:n perusteella.

Vakuutusyhdistyksen tilintarkastaja voi myös esimerkiksi tilintarkastuslain 37 §:n 2 momentin perusteella antaa ministeriölle tai vakuutusyhdistystarkastukselle tietoja muusakin kuin tässä pykälässä säädettyissä tapauksissa.

Tilintarkastajan ilmoittamisvelvollisuus on direktiivissä säädetty nimenomaan asiakkaiden eli vakuutusyrityksessä vakuutuksenottajien ja vakuutettujen suojaamiseksi. Jos tilintarkastaja erotetaan sen vuoksi, että hän on noudattanut tätä ilmoittamisvelvollisuutta, voidaan erottamista pitää hyvän vakuutustavan vastaisena menettelynä. Tällöin ministeriöllä on mahdollisuus ryhtyä lain 12 luvun 6 §:ssä säädettyihin valvontatoimenpiteisiin.

12 luku

Vakuutusyhdistysten valvonta

6 a §. Jos vakuutusyhdistys ei noudata lakia, yhdistysjärjestystään tai sosiaali- ja terveysministeriön antamia määräyksiä tai menettelee hyvän vakuutustavan vastaisesti taikka jos yhdistyksen toiminnassa muutoin

on ilmennyt väärinkäytöksiä, on ministeriö voimassa olevan lain 6 §:n mukaan voinut antaa yhdistykselle huomautuksen, kehottaa yhdistystä korjaamaan asian määräajassa tai kieltää yhdistystä jatkamasta virheellistä menettelyä. Ministeriö on myös voinut kieltää asiaa koskevan päätöksen täytäntöönpanon. Kehotuksen tai kiellon tehosteeksi ministeriö on voinut asettaa uhkasakon. Äärimmäisessä tapauksessa ministeriö on voinut kieltää yhdistystä myöntämästä uusia vakuutuksia.

Ministeriön käytettävissä olevia pakkokeinoja ehdotetaan esityksessä täydennettäväksi vakuutusyhtiölain tavoin säännöksellä, joka antaa ministeriölle oikeuden tietyissä tapauksissa määrätä vakuutusyhdistyksen toiminnan joko kokonaan tai osittain lopetettavaksi. Säännös vastaa sisällöltään niitä tapauksia, joissa ministeriöllä vakuutusyhtiölain 14 luvun 5 a §:n mukaan on oikeus rajoittaa vakuutusyhtiön toimilupaa tai peruuttaa toimilupa.

Pykälän 1 kohdan mukaan ministeriö voi määrätä vakuutusyhdistyksen toiminnan lopetettavaksi, jos yhdistys ei aloita toimintaansa 12 kuukauden kuluessa siitä, kun perustettavan yhdistyksen yhdistysjärjestys on vahvistettu. Toiminnan lopettaminen voi momentin 2 kohdan mukaan tapahtua myös yhdistyksen omasta aloitteesta, jos yhdistys ilmoittaa luopuvansa vakuutusliikkeen harjoittamisesta.

Toiminnan lopettaminen on mahdollista 3 kohdan mukaan myös silloin, kun yhdistys on lopettanut toimintansa yli kuuden kuukauden ajaksi yhdistysjärjestyksen vahvistamisen jälkeen. Samoin voidaan 4 kohdan mukaan menetellä, jos vakuutusyhdistys ei ole noudattanut 6 §:ssä tarkoitettua kehotusta tai kieltoa ja velvoitteiden laiminlyönti on ollut törkeä.

Pykälän 5 kohdan mukaan toiminta voidaan lopettaa myös silloin, kun yhdistys ei ole määräajassa kyennyt suorittamaan 6 b §:ssä säädetyssä taloudellisen aseman tervehtymissuunnitelmassa tai lyhyen aikavälin rahoitussuunnitelmassa esitettyjä toimenpiteitä.

Jos niissä olosuhteissa, joiden vallitessa yhdistysjärjestys on vahvistettu, on tapahtunut sellaisia muutoksia, ettei yhdistysjärjestystä enää vahvistettaisi, taikka jos toiminnan aloittamisen edellytykset eivät enää täyty, voi ministeriö ehdotetun 6 kohdan perusteella määrätä yhdistyksen toiminnan lopetettavaksi. Tämän kohdan perusteella minis-

teriö voi lopettaa yhdistyksen toiminnan esimerkiksi silloin, kun tässä esityksessä tarkoitettut merkittävät sidonnaisuudet estävät yhdistyksen tehokkaan valvonnan.

Kun ministeriö on määrännyt vakuutusyhdistyksen toiminnan lopetettavaksi, on yhdistys pykälän 2 momentin mukaan selvitystilassa ja purettava. Yhdistyksen toiminnan lopettamisessa noudatetaan tällöin vakuutusyhdistyslain 13 luvun selvitystilaa ja purkamista koskevia säännöksiä.

16 luku

Erinäisiä säännöksiä

10 §. Pykälä sisältää säännökset vakuutussalaisuudesta ja oikeudesta luovuttaa sen piiriin kuuluvia tietoja. Säännös muutetaan vastaamaan direktiivin 4 artiklaa. Ehdotus laajentaa niiden viranomaisien piiriä, joille tietoja voidaan luovuttaa. Tietojen luovuttamisoikeus on ulotettu myös vakuutusyhdistystarkastukseen.

Voimassa olevan pykälän 2 momentissa luoteltujen tahojen lisäksi ministeriö tai vakuutusyhdistystarkastus voisi luovuttaa tietoja ehdotuksen 2 momentin mukaan sellaiselle suomalaiselle viranomaiselle, jonka tehtävänä on osallistua vakuutusyritysten selvitystila-, konkurssi- tai muuhun vastaavaan menettelyyn taikka viranomaisille, jotka vastaavat edellä mainittujen viranomaisien valvonnasta. Lisäksi tietoja voitaisiin luovuttaa viranomaiselle, joka vastaa rahoituslaitoksessa lakisääteisiä tilintarkastuksia suorittavien tilintarkastajien valvonnasta. Tietojen luovuttaminen olisi sallittua myös niille viranomaisille tai toimielimille, jotka ovat vastuussa yhtiöoikeuden noudattamisen seurannasta ja rikkomusten tutkimisesta. Tietoja voitaisiin luovuttaa myös Suomen keskuspankille tai muulle toimielimelle, jolla on samanlainen rahapoliittinen tehtävä sekä muulle viranomaiselle, joka vastaa maksujärjestelmien valvonnasta.

Ehdotuksen 3 momentin mukaan vakuutusyhdistys voisi nykyisten tahojen lisäksi luovuttaa vakuutussalaisuuden piiriin kuuluvia tietoja 2 momentin 2—6 kohdassa mainituille viranomaisille tai muille toimielimille. Terveystilaa koskevien tietojen osalta vakuutusyhdistyksen oikeutta tietojen luovuttamiseen syyttäjä- ja esitutkintaviranomaiselle rikoksen selvittämistä varten rajoitetaan samoin kuin vastaavassa vakuu-

tusyhtiölain muuttamista koskevassa hallituksen esityksessä. Tällaisten tietojen luovutus voi tapahtua vain vakuutusyhdistykseen kohdistuvan petosrikoksen selvittämistä varten. Rajoituksella otetaan huomioon hallitusmuodon perusoikeusuudistus.

Pykälän 4 ja 5 momentti vastaavat sisällöltään nykyistä 3 ja 4 momenttia. Pykälän 5 momenttiin on selvyyden vuoksi lisätty maininta siitä, että sosiaali- ja terveysministeriö tai vakuutusyhdistystarkastus saa käyttää muiden ETA-valtioiden valvontaviranomaisilta saamia tietoja vain 4 momentissa mainittujen tehtävien suorittamiseen ja niihin tarkoituksiin, joita varten nämä viranomaiset ovat antaneet suostumuksensa.

2. Voimaantulo

Direktiivin 6 artiklan 1 kohdan mukaan jäsenvaltioiden on saatettava direktiivin edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset voimaan viimeistään 18 päivänä heinäkuuta 1996. Direktiivin voimaansaattamisesta on välittömästi ilmoitettava komissiolle. Tämän vuoksi ehdotetaan, että laki vakuutusyhdistyslain muuttamisesta tulisi voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun se on hyväksytty ja vahvistettu.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

vakuutusyhdistyslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 31 päivänä joulukuuta 1987 annetun vakuutusyhdistyslain (1250/87) 16 luvun 10 §:n 2 ja 3 momentti, sellaisina kuin ne ovat 24 päivänä maaliskuuta 1995 annetussa laissa (451/95), sekä

lisätään 1 lukuun uusi 6 ja 7 §, 2 lukuun uusi 5 b §, 9 lukuun uusi 5 a §, 12 lukuun uusi 6 a §, jolloin nykyinen 6 a ja 6 b § siirtyvät 6 b ja 6 c §:ksi, ja 16 luvun 10 §:ään, sellaisena kuin se on mainitussa 24 päivänä maaliskuuta 1995 annetussa laissa, uusi 4 ja 5 momentti, seuraavasti:

1 luku

Yleisiä säännöksiä

6 §

Tässä laissa *merkittävällä sidonnaisuudella* tarkoitetaan sidossuhdetta, joka syntyy, kun:

1) luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö suoraan tai välillisesti omistaa vähintään 20 prosenttia jonkin yhteisön osakkeista, jäsenosuuksista tai yhtiöosuuksista;

2) luonnollisella henkilöllä tai oikeushenkilöllä on suoraan tai välillisesti vähintään 20 prosenttia jonkin yhteisön osakkeiden, jäsenosuuksien tai yhtiöosuuksien tuottamasta äänimäärästä ja tämä äänimäärä perustuu omistukseen, jäsenyyteen, yhtiöjärjestykseen, yhtiösopimukseen tai niihin verrattaviin sääntöihin taikka muuhun sopimukseen; tai

3) luonnollisella henkilöllä tai oikeushenkilöllä on suoraan tai välillisesti oikeus nimittää tai erottaa vähintään yksi viidesosa jonkin oikeushenkilön hallituksen tai siihen verrattavan toimielimen jäsenistä taikka sellaisen toimielimen jäsenistä, joilla on tämä oikeus, ja nimittämis- tai erottamisoikeus perustuu samoihin seikkoihin kuin 2 kohdassa tarkoitettu äänimäärä.

Jos luonnollisella henkilöllä on 1 momentissa tarkoitettu omistus, äänimäärä taikka nimittämis- tai erottamisoikeus yhdessä avio puolisonsa tai häneen avioliitonomaisessa suhteessa olevan henkilön kanssa, häneen etenevässä tai takenevässä polvessa olevan sukulaisen taikka tällaisen henkilön avio puolison tai tällaiseen henkilöön avioliitonomaisessa suhteessa olevan henkilön kanssa taikka häneen muutoin merkittävässä taloudellisessa riippuvuussuhteessa olevan henkilön kanssa, on myös luonnollisen henkilön, häneen edellä tässä momentissa tarkoitettussa suhteessa olevan henkilön ja 1 momentissa

tarkoitettun yhteisön tai muun oikeushenkilön välillä merkittävä sidonnaisuus.

7 §

Vakuutusyhdistyksen päätoimipaikan on sijaittava Suomessa.

2 luku

Vakuutusyhdistyksen perustaminen

5 b §

Yhdistysjärjestystä ei vahvisteta, jos:

1) luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön ja vakuutusyhdistyksen välillä olevan merkittävän sidonnaisuuden arvioidaan olennaisesti vaikeuttavan asianomaisen ministeriön tai vakuutusyhdistystarkastuksen valvonnan suorittamista; tai

2) perustettavaan vakuutusyhdistykseen merkittävässä sidonnaisuudessa olevaan luonnolliseen henkilöön tai oikeushenkilöön sovellettavan sellaisen valtion, joka ei kuulu Euroopan talousalueeseen, lainsäädännön tai sen täytäntöönpanoon liittyvien seikkojen arvioidaan olennaisesti vaikeuttavan 1 kohdassa tarkoitettun valvonnan suorittamista.

9 luku

Tilintarkastus ja erityinen tarkastus

5 a §

Vakuutusyhdistyksen tilintarkastajan on viipymättä ilmoitettava asianomaiselle ministeriölle tai vakuutusyhdistystarkastukselle vakuutusyhdistystä koskevista seikoista ja päätöksistä, jotka hän on saanut tietoonsa tehtävänsä suorittaessaan ja joiden voidaan katsoa:

1) olennaisesti rikkovan yhdistysjärjestyksen vahvistamisen edellytyksiä tai vakuu-

tusyhdistyksen toiminnan harjoittamista koskevaa lainsäädäntöä;

2) vaarantavan vakuutusyhdistyksen toiminnan jatkumisen; tai

3) johtavan tilintarkastuskertomuksessa muistutuksen tai tilinpäätöksen vahvistamista koskevan kielteisen lausunnon esittämiseen.

Vakuutusyhdistyksen tilintarkastaja on myös velvollinen ilmoittamaan ministeriölle tai vakuutusyhdistystarkastukselle 1 momentissa tarkoitetuista seikoista ja päätöksistä, jotka hän saa tietoonsa suorittaessaan tehtävänsä yhteisössä, jolla on kirjanpitolain 22 b §:ssä tarkoitettu määräämisvalta siihen vakuutusyhdistykseen, jossa hän toimii tilintarkastajana tai johon mainitulla vakuutusyhdistyksellä on edellä tarkoitettu määräämisvalta.

Vilpittömässä mielessä toimineelle tilintarkastajalle ei aiheudu vastuuta tämän pykälän mukaisista toimenpiteistä mahdollisesti aiheutuneesta taloudellisesta vahingosta.

12 luku

Vakuutusyhdistysten valvonta

6 a §

Asianomainen ministeriö voi määrätä vakuutusyhdistyksen toiminnan lopetettavaksi, jos:

1) yhdistys ei aloita toimintaansa 12 kuukauden kuluessa yhdistysjärjestyksen vahvistamisesta;

2) yhdistys ilmoittaa luopuvansa vakuutusliikkeen harjoittamisesta;

3) yhdistys on lopettanut toimintansa yli kuuden kuukauden ajaksi yhdistysjärjestyksen vahvistamisen jälkeen;

4) yhdistys ei noudata 6 §:ssä tarkoitettua kehotusta tai kieltoa ja velvoitteiden laiminlyönti on törkeä;

5) yhdistys ei ole kyennyt sille asetetussa määräajassa suorittamaan 6 b §:ssä tarkoitettua taloudellisen aseman tervehtyttämissuunnitelmassa tai lyhyen aikavälin rahoitus-suunnitelmassa esitettyjä toimenpiteitä; tai

6) niissä olosuhteissa, joiden vallitessa yhdistysjärjestys on vahvistettu, on tapahtunut sellaisia muutoksia, ettei yhdistysjärjestystä enää vahvistettaisi, taikka jos toiminnan aloittamisen edellytykset eivät enää täyty.

Jos ministeriö on 1 momentin mukaisesti määrännyt vakuutusyhdistyksen toiminnan

lopetettavaksi, on vakuutusyhdistys selvitystilassa ja purettava.

16 luku

Erinäisiä säännöksiä

10 §

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, ministeriöllä ja vakuutusyhdistystarkastuksella on oikeus luovuttaa vakuutussalaisuuden piiriin kuuluvia tietoja:

1) Suomen syyttäjä- ja esitutkintaviranomaiselle rikoksen selvittämiseksi;

2) rahoitustarkastukselle ja muulle rahoitusmarkkinoita valvovalle Suomen viranomaiselle;

3) muualla laissa edellä mainittujen tietojen saantiin oikeutetulle Suomen viranomaiselle;

4) muun ETA-valtion vakuutus- tai rahoitustoimintaa tai rahoitusmarkkinoita valvovalle viranomaiselle tai, jos annettavat tiedot asianomaisessa valtiossa kuuluvat tässä pykälässä tarkoitettun salassapitovelvollisuuden piiriin, muun kuin ETA-valtion vakuutustoimintaa valvovalle viranomaiselle;

5) vakuutusyhdistyksen tilintarkastajalle;

6) Suomen tai muun ETA-valtion viranomaiselle, jonka tehtävänä on osallistua vakuutusyrityksen selvitystila- tai konkurssimenettelyyn taikka muuhun vastaavaan menettelyyn;

7) Suomen tai muun ETA-valtion viranomaiselle, joka on vastuussa vakuutusyrityksen selvitystila- tai konkurssimenettelyyn taikka muuhun vastaavaan menettelyyn osallisina olevien toimielinten valvonnasta;

8) Suomen tai muun ETA-valtion viranomaiselle, joka on vastuussa vakuutusyritysten, luottolaitosten, sijoituspalveluyritysten tai muiden rahoituslaitosten lakisääteisiä tilintarkastuksia suorittavien henkilöiden valvonnasta;

9) ETA-valtion riippumattomille vakuutusmatemaatikoille, jotka suorittavat vakuutusyritysten laillisuusvalvontaa, ja näiden vakuutusmatemaatikoiden valvonnasta vastuussa olevalla toimielimellä;

10) ETA-valtion viranomaiselle tai toimielimelle, joka on lain mukaan vastuussa yhtiöoikeuden noudattamisen seurannasta ja rikkomusten tutkimisesta; ja

11) Suomen tai muun ETA-valtion keskuspankille ja rahapoliittisena viranomaisena

samanlaisen tehtävän omaavalle muulle toimielimelle sekä muulle maksujärjestelmien valvonnasta vastuussa olevalle viranomaiselle.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, vakuutusyhdistyksellä on oikeus luovuttaa vakuutussalaisuuden piiriin kuuluvia tietoja Suomen syyttäjä- ja esitutkintaviranomaiselle rikoksen selvittämiseksi sekä 2 momentin 2—6 kohdassa tarkoitetuille viranomaisille tai toimielimille. Terveystietoon liittyviä tietoja saa kuitenkin luovuttaa vain syyttäjä- ja esitutkintaviranomaiselle vakuutusyhdistykseen kohdistuvan petosrikoksen selvittämistä ja syytteeseen panoa varten.

Sen lisäksi, mitä 2 momentissa säädetään, ministeriö tai vakuutusyhdistystarkastus voi käyttää tämän pykälän mukaisen vakuutussalaisuuden piiriin kuuluvia tietoja vain:

1) tarkistaakseen, että vakuutustoiminnan aloittamisen edellytykset on täytetty;

2) vakuutusyhdistysten toiminnan, erityisesti vakuutusteknisen vastuuvelan, toimintapäätösten, hallinto- ja kirjanpitojen tarkastuksen sisäisen tarkastustoiminnan valvontaan;

3) pakotteiden asettamiseen; sekä

4) ministeriön tai vakuutusyhdistystarkastuksen päätöksistä tehtyihin valituksiin vastaamiseen.

Ministeriö tai vakuutusyhdistystarkastus ei saa luovuttaa muiden ETA-valtioiden viranomaisilta taikka muussa ETA-valtiossa suoritettua tarkastuksessa saatuja tietoja edelleen, ellei tiedon antanut viranomainen tai sen valtion vakuutustarkastuksesta vastaava viranomainen, jossa tarkastus on suoritettu, ole antanut siihen nimenomaista suostumusta. Näitä tietoja voidaan käyttää ainoastaan 4 momentissa mainittujen tehtävien suorittamiseen tai niihin tarkoituksiin, joita varten viranomaiset ovat antaneet suostumuksensa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 199 .

Helsingissä 18 päivänä lokakuuta 1996

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Sosiaali- ja terveysministeri *Sinikka Mönkäre*

Laki

vakuutusyhdistyslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 31 päivänä joulukuuta 1987 annetun vakuutusyhdistyslain (1250/87) 16 luvun 10 §:n 2 ja 3 momentti, sellaisina kuin ne ovat 24 päivänä maaliskuuta 1995 annetussa laissa (451/95), sekä

lisätään 1 lukuun uusi 6 ja 7 §, 2 lukuun uusi 5 b §, 9 lukuun uusi 5 a §, 12 lukuun uusi 6 a §, jolloin nykyinen 6 a ja 6 b § siirtyvät 6 b ja 6 c §:ksi, ja 16 luvun 10 §:ään, sellaisena kuin se on mainitussa 24 päivänä maaliskuuta 1995 annetussa laissa, uusi 4 ja 5 momentti, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 luku

Yleisiä säännöksiä

6 §

Tässä laissa merkittävällä sidonnaisuudella tarkoitetaan sidossuhdetta, joka syntyy, kun:

1) luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö suoraan tai välillisesti omistaa vähintään 20 prosenttia jonkin yhteisön osakkeista, jäsenosuuksista tai yhtiöosuuksista;

2) luonnollisella henkilöllä tai oikeushenkilöllä on suoraan tai välillisesti vähintään 20 prosenttia jonkin yhteisön osakkeiden, jäsenosuuksien tai yhtiöosuuksien tuottamasta äänimäärästä ja tämä äänimäärä perustuu omistukseen, jäsenyyteen, yhtiöjärjestykseen, yhtiösopimukseen tai niihin verrattaviin sääntöihin taikka muuhun sopimukseen; tai

3) luonnollisella henkilöllä tai oikeushenkilöllä on suoraan tai välillisesti oikeus nimittää tai erottaa vähintään yksi viidesosa jonkin oikeushenkilön hallituksen tai siihen verrattavan toimielimen jäsenistä taikka sellaisen toimielimen jäsenistä, joilla on tämä oikeus, ja nimittämis- tai erottamisoikeus perustuu samoihin seikkoihin kuin 2 kohdassa tarkoitettu äänimäärä.

Jos luonnollisella henkilöllä on 1 momentissa tarkoitettu omistus, äänimäärä taikka nimittämis- tai erottamisoikeus yhdessä aviopuolionsa tai häneen avioliitonomaisessa suhteessa olevan henkilön kanssa, häneen etenevässä tai takenevassa polvessa olevan sukulaisen taikka tällaisen henkilön aviopuolison tai tällaiseen henkilöön avioliitonomaisessa suhteessa olevan henkilön kanssa taikka häneen muutoin merkittävässä taloudelli-

Voimassa oleva laki

Ehdotus

sessä riippuvuussuhteessa olevan henkilön kanssa, on myös luonnollisen henkilön, häneen edellä tässä momentissa tarkoitettussa suhteessa olevan henkilön ja 1 momentissa tarkoitettun yhteisön tai muun oikeushenkilön välillä merkittävä sidonnaisuus.

7 §

Vakuutusyhdistyksen päätoimipaikan on sijaittava Suomessa.

2 luku

Vakuutusyhdistyksen perustaminen

5 b §

Yhdistysjärjestystä ei vahvisteta, jos:

1) luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön ja vakuutusyhdistyksen välillä olevan merkittävän sidonnaisuuden arvioidaan olennaisesti vaikeuttavan asianomaisen ministeriön tai vakuutusyhdistystarkastuksen valvonnan suorittamista; tai

2) perustettavaan vakuutusyhdistykseen merkittävässä sidonnaisuudessa olevaan luonnolliseen henkilöön tai oikeushenkilöön sovellettavan sellaisen valtion, joka ei kuulu Euroopan talousalueeseen, lainsäädännön tai sen täytäntöönpanoon liittyvien seikkojen arvioidaan olennaisesti vaikeuttavan 1 kohdassa tarkoitettun valvonnan suorittamista.

9 luku

Tilintarkastus ja erityinen tarkastus

5 a §

Vakuutusyhdistyksen tilintarkastajan on viipymättä ilmoitettava asianomaiselle ministeriölle tai vakuutusyhdistystarkastukselle vakuutusyhdistystä koskevista seikoista ja päätöksistä, jotka hän on saanut tietoonsa tehtäväänsä suorittaessaan ja joiden voidaan katsoa:

1) olennaisesti rikkovan yhdistysjärjestyksen vahvistamisen edellytyksiä tai vakuutusyhdistyksen toiminnan harjoittamista koskevaa lainsäädäntöä;

2) vaarantavan vakuutusyhdistyksen toiminnan jatkumisen; tai

3) johtavan tilintarkastuskertomuksessa muistutuksen tai tilinpäätöksen vahvistamista koskevan kielteisen lausunnon esittämiseen.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Vakuutusyhdistyksen tilintarkastaja on myös velvollinen ilmoittamaan ministeriölle tai vakuutusyhdistystarkastukselle 1 momentissa tarkoitetuista seikoista ja päätöksistä, jotka hän saa tietoonsa suorittaessaan tehtävänsä yhteisössä, jolla on kirjanpitolain 22 b §:ssä tarkoitettu määräämisvalta siihen vakuutusyhdistykseen, jossa hän toimii tilintarkastajana tai johon mainitulla vakuutusyhdistyksellä on edellä tarkoitettu määräämisvalta.

Vilpittömässä mielessä toimineelle tilintarkastajalle ei aiheudu vastuuta tämän pykälän mukaisista toimenpiteistä mahdollisesti aiheutuneesta taloudellisesta vahingosta.

12 luku

Vakuutusyhdistysten valvonta

6 a §

Asianomainen ministeriö voi määrätä vakuutusyhdistyksen toiminnan lopetettavaksi, jos:

1) yhdistys ei aloita toimintaansa 12 kuukauden kuluessa yhdistysjärjestyksen vahvistamisesta;

2) yhdistys ilmoittaa luopuvansa vakuutusliikkeen harjoittamisesta;

3) yhdistys on lopettanut toimintansa yli kuuden kuukauden ajaksi yhdistysjärjestyksen vahvistamisen jälkeen;

4) yhdistys ei noudata 6 §:ssä tarkoitettua kehotusta tai kieltoa ja velvoitteiden laiminlyönti on törkeä;

5) yhdistys ei ole kyennyt sille asetetussa määräajassa suorittamaan 6 b §:ssä tarkoitettussa taloudellisen aseman tervehdyttämissuunnitelmassa tai lyhyen aikavälin rahoitusuunnitelmassa esitettyjä toimenpiteitä; tai

6) niissä olosuhteissa, joiden vallitessa yhdistysjärjestys on vahvistettu, on tapahtunut sellaisia muutoksia, ettei yhdistysjärjestystä enää vahvistettaisi, taikka jos toiminnan aloittamisen edellytykset eivät enää täyty.

Jos ministeriö on 1 momentin mukaisesti määrännyt vakuutusyhdistyksen toiminnan lopetettavaksi, on vakuutusyhdistys selvitystilassa ja purettava.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

16 luku

Erinäisiä säännöksiä

10 §

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, vakuutusyhdistyksellä ja sosiaali- ja terveysministeriöllä on oikeus luovuttaa vakuutussalaisuuden piiriin kuuluvia tietoja syyttäjä- ja esitutkintaviranomaiselle rikoksen selvittämiseksi, rahoitustarkastukselle, muulle rahoitusmarkkinoita valvovalle viranomaiselle ja muualla laissa edellä mainittujen tietojen saantiin oikeutetulle viranomaiselle. Lisäksi vakuutusyhdistyksellä ja sosiaali- ja terveysministeriöllä on oikeus luovuttaa vakuutussalaisuuden piiriin kuuluvia tietoja vakuutusyhdistyksen tilintarkastajalle.

10 §

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, ministeriöllä ja vakuutusyhdistystarkastuksella on oikeus luovuttaa vakuutussalaisuuden piiriin kuuluvia tietoja:

1) Suomen syyttäjä- ja esitutkintaviranomaiselle rikoksen selvittämiseksi;

2) rahoitustarkastukselle ja muulle rahoitusmarkkinoita valvovalle Suomen viranomaiselle;

3) muualla laissa edellä mainittujen tietojen saantiin oikeutetulle Suomen viranomaiselle;

4) muun ETA-valtion vakuutus- tai rahoitustoimintaa tai rahoitusmarkkinoita valvovalle viranomaiselle tai, jos annettavat tiedot asianomaisessa valtiossa kuuluvat tässä pykälässä tarkoitetun salassapitovelvollisuuden piiriin, muun kuin ETA-valtion vakuutustoimintaa valvovalle viranomaiselle;

5) vakuutusyhdistyksen tilintarkastajalle;

6) Suomen tai muun ETA-valtion viranomaiselle, jonka tehtävänä on osallistua vakuutusyrityksen selvitystila- tai konkurssimenettelyyn taikka muuhun vastaavaan menettelyyn;

7) Suomen tai muun ETA-valtion viranomaiselle, joka on vastuussa vakuutusyrityksen selvitystila- tai konkurssimenettelyyn taikka muuhun vastaavaan menettelyyn osallisina olevien toimielinten valvonnasta;

8) Suomen tai muun ETA-valtion viranomaiselle, joka on vastuussa vakuutusyritysten, luottolaitosten, sijoituspalveluyritysten tai muiden rahoituslaitosten lakisääteisiä tilintarkastuksia suorittavien henkilöiden valvonnasta;

9) ETA-valtion riippumattomille vakuutusmatemaatikoille, jotka suorittavat vakuutusyritysten laillisuusvalvontaa, ja näiden vakuutusmatemaatikoiden valvonnasta vastuussa olevalle toimielimelle;

10) ETA-valtion viranomaiselle tai toimielimelle, joka on lain mukaan vastuussa yhtiöoikeuden noudattamisen seurannasta ja rikkomusten tutkimisesta; ja

11) Suomen tai muun ETA-valtion keskuspankille ja rahapoliittisena viranomaisena

Voimassa oleva laki

Ehdotus

samanlaisen tehtävän omaavalle muulle toimielimelle sekä muulle maksujärjestelmien valvonnasta vastuussa olevalle viranomaiselle.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, vakuutusyhdistyksellä on oikeus luovuttaa vakuutussalaisuuden piiriin kuuluvia tietoja Suomen syyttäjä- ja esitutkintaviranomaiselle rikoksen selvittämiseksi sekä 2 momentin 2—6 kohdassa tarkoitetuille viranomaisille tai toimielimille. Terveystietoon liittyviä tietoja saa kuitenkin luovuttaa vain syyttäjä- ja esitutkintaviranomaiselle vakuutusyhdistykseen kohdistuvan petosrikoksen selvittämistä ja syytteeseen panoa varten.

Sen lisäksi, mitä edellä 2 momentissa säädetään, sosiaali- ja terveysministeriö voi käyttää tämän pykälän mukaisen vakuutussalaisuuden piiriin kuuluvia tietoja vain

- 1) tarkistaakseen, että vakuutustoiminnan aloittamisen edellytykset on täytetty,
- 2) vakuutusyhdistysten toiminnan, erityisesti vakuutusteknisen vastuuvelan, toimintapääoman, hallinto- ja kirjanpitomenettelyn sekä sisäisen tarkastustoiminnan valvontaan,
- 3) pakotteiden asettamiseen sekä
- 4) ministeriön päätöksistä tehtyihin valituksiin vastaamiseen.

Sen lisäksi, mitä 2 momentissa säädetään, ministeriö tai vakuutusyhdistystarkastus voi käyttää tämän pykälän mukaisen vakuutussalaisuuden piiriin kuuluvia tietoja vain:

- 1) tarkistaakseen, että vakuutustoiminnan aloittamisen edellytykset on täytetty;
- 2) vakuutusyhdistysten toiminnan, erityisesti vakuutusteknisen vastuuvelan, toimintapääoman, hallinto- ja kirjanpitomenettelyn sekä sisäisen tarkastustoiminnan valvontaan;
- 3) pakotteiden asettamiseen; sekä
- 4) ministeriön tai vakuutusyhdistystarkastuksen päätöksistä tehtyihin valituksiin vastaamiseen.

Ministeriö tai vakuutusyhdistystarkastus ei saa luovuttaa muiden ETA-valtioiden viranomaisilta taikka muussa ETA-valtiossa suoritussa tarkastuksessa saatuja tietoja edelleen, ellei tiedon antanut viranomainen tai sen valtion vakuutustarkastuksesta vastaava viranomainen, jossa tarkastus on suoritettu, ole antanut siihen nimenomaista suostumusta. Näitä tietoja voidaan käyttää ainoastaan 4 momentissa mainittujen tehtävien suorittamiseen tai niihin tarkoituksiin, joita varten viranomaiset ovat antaneet suostumuksensa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 199 .
